



הַמְּבַחַן הַגָּדוֹל בְּרוֹמִי סְפּוּרוֹ שֶׁל רַבִּי אֲבָא בַּר זְמִינָא

סְפּוּר עַל אֲמוּנָה, גְּאוּנָה יְהוּדִית וְאַהֲבַת הַשֵּׁם
(מֵתוֹךְ הַתִּלְמוּד הִירוּשָׁלַמִי)

הַגְבוֹר שְׁלָנוּ: רַבִּי אַבָּא בַר זְמִינָא



• תִּלְמִיד חָכָם גָּדוֹל נִשְׁאַהֵב
אֶת הַנֶּשֶׁם בְּכָל לְבוֹ.



• עֶבֶד לְפִרְנָסְתּוֹ כְּחֵיט
(תּוֹפָר בְּגָדִים).



• הָיָה יְהוּדִי גֵאָה וְיָשָׁר,
נִשְׁמַר עַל הַמְצוּוֹת גַּם
כְּשֶׁמְאֻד קָנָה.



הַמָּקוֹם: הָעִיר רוֹמִי
הָרְחוֹקָה וְהַגְּדוֹלָה.
סְבִיבָה שֶׁל גּוֹיִים שְׁלֹא
מְכִירִים אֶת הַנֶּשֶׁם.

הָעֲבוּדָה: רַבִּי אַבָּא עָבַד אֵצֶל
אָדָם גּוֹי. לְמִרְוֹת שְׁהִיָּה יְחִיד,
הוּא תָמִיד הִרְגִּישׁ קָרוֹב
לַנֶּשֶׁם וְהִתְפַּלֵּל לְהַצֵּלָהּ.



הַנִּסְיוֹן מִתְחִיל...

יום אחד, הבוס הגוי בקש לבדק את רבי אבא.
הוא הביא לפניו בשר נבלה (בשר שאסור ליהודים לאכל בכלל!).
אמר לו הגוי בתקיפות:
אכל מהבשר הזה!

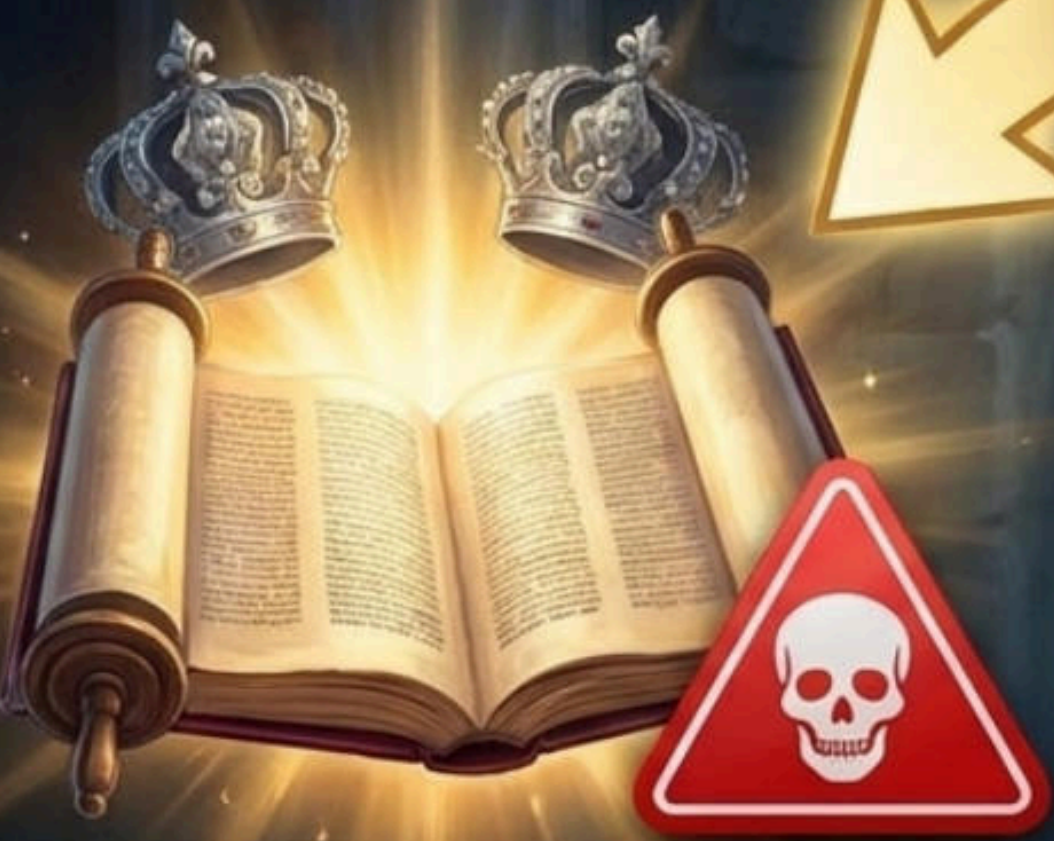


אֲנִי יְהוּדִי!
רַבִּי אֲבָא לֹא הִתְבַּלְבֵּל
וְלֹא פָחַד.
הוּא זָכַר אֶת אֱהָבָתוֹ
לַהֲשִׁים.
אָמַר לוֹ רַבִּי אֲבָא
בְּרַגַּע וּבְגִּאָוָה:
אֲנִי אוֹכֵל.
(תְּשׁוּבָה קִצְרָה וְנֶשֶׁל
אָדָם שְׁנֵאֵמָן לְאֻמָּת).



**אָכל! וְאִם לֹא –
אֲנִי הוֹרֵג אוֹתְךָ!**

הָאִיּוֹם הַנּוֹרָא
הַגּוֹי מְאֹד כָּעַס, וְלֹא הִסְכִּים לְקַבֵּל אֶת הַסְּרוּב.
הוּא הֵרִים אֶת קוֹלוֹ וְאָמַר מְשַׁכֵּט מִפְּחִיד.



צַמַּת דַּרְכִּים: מָה עוֹשִׂים עֲכָשׂוּ?

רַבִּי אֲבָא עָמַד לִפְנֵי הַחֲלָטָה קָשָׁה מְאֹד:

◀ לֶאֱכֹל? לַעֲבֹר עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה רַק כִּדִּי לְהִנָּצֵל?

◀ לְסָרֵב? לְשָׁמֹר עַל הַמִּצְוָה, אֲפִלּוּ בְּמַחִיר הַחַיִּים?

(בָּאוֹתוֹ רָגַע קָשָׁה, הוּא נָשָׂא תַּפְלָה עֲמוּקָה בִּלְבַב לְהַנִּישׁ).

מַסִּירוֹת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַחַיִּיט

עָנָה רַבִּי אֲבָא בְּקוֹל בָּרוּר, בְּלִי טַפַּת פִּחַד:

אִם רוֹצֶה אַתָּה לְהַרְגֵנִי – הֲרוּג!
שְׂאֵנִי אֵינִי אוֹכֵל בֶּשָׂר נְבִלָה!



(רַבִּי אֲבָא בָּחַר בַּנְּאֻמָּנוֹת לַהֶשֶׁם עַל פְּנֵי חַיִּיו).



הַהִפְתָּעָה!

הַגּוֹי לֹא הִכָּה אוֹתוֹ. לְהַפְּרָ!
הוּא חֵיף מִתּוֹךְ כְּבוֹד עֲצוּם.

הוּא שָׁאַל בְּפִלְיָאָה:
מֵאִין יוֹדַע הָיִיתָ, שְׁאֵלוֹ אֲכַלֶּתָ
– הָיִיתִי הוֹרֵג אוֹתְךָ?

הַתְּבַרֵּר שְׁזָה לֹא הָיָה אִיּוֹם
אֲמַתִּי, אֶלֹא מִבְּחֹן סוּדִי!

הַכְּבוֹד לַיהוָה

הַגּוֹי הַסְּבִיר לְרַבִּי אֲבָא לָמָּה עָשָׂה אֶת הַמְּבָחַן,
וְאָמַר מִשְׁפָּט שְׁנִלְמַד לְנִצָּח:

אֵם יִהְיוּדִי – יִהְיוּדִי,
וְאֵם גּוֹי – גּוֹי!



מָה זֶה אוֹמֵר "
אִם יְהוּדִי - יְהוּדִי?"

הַגּוֹי הַבֵּין אֶמֶת עֲמוּקָה:
אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת אֲמִתִּי וְנֶאֱמָן!
אִם אַתָּה יְהוּדִי - תִּהְיֶה יְהוּדִי
עַד הַסּוֹף. אַל תִּתְבַּיֵּשׁ וְאַל תִּזְיֵף.

בְּזָכוֹת שְׂרַבִּי אֲבָא לֹא וְתֵר,
הוּא עֹשֶׂה קְדוּשַׁת הַשֵּׁם עֲצוּם,
וְאַפְלוּ הַגּוֹי הֶעָרִיץ אֶת הַתּוֹרָה!



רַגַע שֶׁל הֶלְכָּה בַּתְּלֻמוּד...

בְּסוֹף הַסִּיפּוּר, הַתְּלֻמוּד מֵבִיא אֶת
דְּבָרָיו שֶׁל חָכָם אֲחֵר, רַבִּי מִנָּא:

אֱלֹמֶלִי הָיָה רַבִּי אֲבָא בַּר זְמִינָא
שׁוֹמֵעַ דְּבָרֵיהֶם שֶׁל חֲכָמִים –
הָיָה אוֹכֵל.

מָה הַכּוֹנֵנָה? הָאֵם לְפִי הַהֶלְכָּה
רַבִּי אֲבָא הָיָה צָרִיד לְאָכֵל!?

וְחַי בָּהֶם: שְׁמִירַת הַחַיִּים מוֹל מְסִירוֹת נַפְשׁ



המקרה ברומיי

מבחן מיחד!

רבי אבא בחר להחמיר על עצמו בגבורה. השם כוון את הדברים כך שרבי אבא יסרב בתקף, וכך נתגלה שזה היה רק מסמבחן ונעשה קדוש השם עצום בעולם!



ההלכה הרגילה

פיקוח נפש!

בדרך כלל, אם גוי מאים על חייו של יהודי כדי שיאכל משהו לא כשר (בסתר) – חיוב עליו לאכל ולא למות, כי התורה מקדשת את החיים.

מָה אֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים מִזֶּה הַיּוֹם?

◀ גִּאוּהַ יְהוּדִית: לֹא לְהִתְבַּיֵּשׁ בְּמִי שְׁאַנְחָנוּ
וּבְכִיפָה שְׁלָנוּ, גַּם לִיד אֲנָשִׁים שְׂשׂוֹנִים מֵאַתָּנוּ.

◀ נֶאֱמָנוֹת לְאַמֶּת: לַעֲמֹד עַל הָעֶקְרוֹנוֹת שְׁלָנוּ
בְּכָל מָקוֹם, וּלְקַיֵּם מִצְוֹת מִתּוֹךְ אֲהֶבֶת הַשֵּׁם.

◀ כְּבוֹד מִהֶסְבִּיבָה: כְּשִׂיְהוּדִי גֵּאָה בַּתּוֹרָה שְׁלוֹ
בְּאַמֶּת, גַּם אַחֵרִים מְכַבְּדִים אוֹתוֹ מְאוֹד.



אם יהודי – יהודי!

אשרינו שזכינו להיות בְּנֵי שֶׁל
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים.

שנזכה תמיד לְאַהֲבָה אֶת
הַשֵּׁם, לְשַׁמֵּר אֶת תּוֹרַת
תּוֹרָתוֹ מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה וְחַיִּים,
וּלְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּעוֹלָם!

